

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

بیمارستان کودکان حکیم
Hakim Children Hospital

تب و تشنج در کودکان

تهیه و تنظیم:

سیدعلیرضا اسلامبولی زاده

(سوپروایزر آموزشی به بیمار)

منبع: پرستاری کودکان وونگ

بازنگری: خرداد ۱۴۰۴

جهت دسترسی به مطالب آموزشی بیشتر این بارکد را اسکن نمایید

021-67648000

www.hch.tums.ac.ir

یافت آباد، خیابان شهید رجایی، میدان امام علی (ع)، خیابان عمرانی

اقدامات در خارج از بیمارستان:

- کودک را به پهلو بخوابانید و از خالی بودن دهان مطمئن شوید.
- از خوراندن دارو و مایعات به کودک خودداری نمایید.
- از باز کردن دهان قفل شده خودداری کنید.
- اشیاء خطرناک را از اطراف بچه دورنمایید.
- سعی در محدود کردن حرکات دست و پای کودک نکنید.
- تشنج ممکن است علتهای دیگری به جز تب داشته باشد بنابراین با شروع تشنج کودک را به نزدیکترین بیمارستان منتقل نمایید.

زمان مراجعه به پزشک:

- در کودکان بدحال با هر درجه تب
- تب بالای ۳۸ درجه در کودکان زیر ۳ ماه
- تب بالای ۲/۳۸ در کودکان ۳ تا ۶ ماه
- تب بالای ۵/۳۸ در کودکان بالای ۶ ماه
- اگر بعد از مراجعه به پزشک و مصرف دارو طی دو روز تب کنترل نشد یا همراه با تب علائم دیگری ظاهر شد، حتماً به پزشک مراجعه کنید.

تغذیه:

در حالت تب بدن کودک به انرژی و مایعات بیشتر نیاز دارد. به کودک مایعاتی مثل سوپ رقیق، شیر و آب میوه تازه بخورانید. از مصرف نوشابه و آب میوه‌های صنعتی پرهیز نمایید. محروم کردن کودک از خوردن گوشت، شیر، نان و میوه درست نیست باید هرچه اشتهای کودک طلب می کند در اختیارش گذاشت.

در شیرخواران زیر شش ماه، وعده‌های شیردهی را بیشتر کنید. همچنین در زمان تب از دادن قطره آهن خودداری شود.

تب معمولاً راهی است که بدن با عفونت‌ها می‌جنگد. گاهی تب بدنبال عفونت، پوشیدن لباس زیاد، تزریق واکسن، دندان درآوردن رخ می‌دهد. همه تب‌ها نیاز به درمان ندارند. اما تب بالا می‌تواند موجب ناراحتی کودک شود و مشکلاتی مثل کم آبی بدن را تشدید کند.

درجه حرارت بدن کودک معمولاً از طریق زیر بغل اندازه‌گیری می‌شود، چنانچه میزان دمای بدن کودک از ۳۷/۸ درجه بالاتر باشد، یعنی کودک تب دارد.

انواع دماسنج‌های دیجیتالی، الکترونیکی گوشی، نوار پلاستیکی (دقیق نیست) و جیوه‌ای به دو مدل مقعدی و دهانی وجود دارند.

اندازه‌گیری درجه حرارت از طریق زیر بغل:

۱- توسط حرکات تند و سریع مچ دست، درجه ترمومتر را به زیر ۳۵/۵ برسانید.

۲- سر دماسنج را زیر بغل کودک بگذارید و بازو را نزدیک سینه قرار دهید. دماسنج فقط با پوست بدن در تماس باشد.

۳- سه دقیقه صبر کنید، دماسنج را برداشته و عدد آن را بخوانید.

۴- به عدد نیم درجه اضافه کرده تا درجه بدن کودک بدست آید.

حرارت زیر بغل + ۰/۵ درجه : حرارت بدن کودک

اقدامات درمانی در کودکانی که دمای بدنشان کمتر از ۳۸/۵ درجه است:

۱- لباسهای اضافی کودک را درآورید.

۲- پتو و ملافه را از روی او بردارید.

۳- هوای اتاق خنک باشد.

۴- به کودک مایعات زیاد بدهید.

!!چنانچه نوزاد سه ماهه یا کوچک‌تری دارید، با دمای بدن ۳۸ درجه سانتیگراد یا بیشتر باید سریع به پزشک مراجعه نمایید.

اقدامات درمانی در کودکانی که دمای بدنشان بیشتر از ۳۸/۵ درجه است:

استامینوفن به مقدار صحیح و مناسب بدهید.

- اگر کودک سابقه تشنج دارد مراقب علائم تشنج باشید و داروهای تجویز شده قبلی را مصرف نمایید.

- اگر کودک سابقه تشنج ندارد ولی زمینه خانوادگی تشنج دارد باز مادر مراقب علائم تشنج باشد.

- پس از مصرف استامینوفن به مقدار مناسب می‌توانید کودک را تن‌شو به آب ولرم بدهید.

روش صحیح تن‌شو به:

زیر بغل و کشاله ران را با دست آغشته به آب ولرم خیس نمایید.

از شستشوی مناطقی از بدن که سرد می‌باشند، پرهیز کنید.

از تن‌شو به آب سرد و الکل جدا خودداری کنید.

تن‌شو به نباید باعث لرز بیمار شود. وجود لرز، تب بیمار را بالاتر می‌برد.

طریقه مصرف صحیح استامینوفن:

برای کنترل تب می‌توانید یکی از مدل‌های قطره، شربت، قرص یا شیاف را استفاده نمایید، همه آنها استامینوفن است و فقط روش استفاده آنها با هم تفاوت دارد.

تعداد قطرات استامینوفن که باید داده شود دو برابر وزن کودک است یعنی اگر کودک ۶ کیلوگرم وزن دارد باید ۱۲ قطره استامینوفن داده شود. در مورد شربت استامینوفن نصف وزن کودک به سی‌سی از شربت استفاده نمایید یعنی به کودک ۱۰ کیلوگرمی می‌توان ۵ سی‌سی شربت داد. استامینوفن را هر ۶ ساعت استفاده کنید و مصرف آن به فاصله کمتر از ۴ ساعت خطرناک است. مصرف شیاف استامینوفن در کودک مبتلا به اسهال بی‌اثر است.

در صورتیکه تب ظرف یک ساعت پایین نیاید، از پزشک معالج در مورد استفاده از دارویی دیگر سؤال کنید.

در صورتیکه با نظر پزشک لازم بود از شربت بروفن برای کنترل تب استفاده نمایید حتماً از پزشک در خصوص استفاده از شربت معده یا آنتی‌اسید همراه با بروفن، برای پیشگیری از آسیب به معده سوال نمایید.

تشنج:

- بالا رفتن تب در کودکان (مخصوصاً کودکانی که سابقه تشنج در خود یا خانواده او وجود دارد) ممکن است باعث ایجاد تشنج در او شود. بنابراین لازم است با اقدامات صحیح از بالا رفتن تب پیشگیری نمایید.

- تشنج ممکن است به صورت خیرگی چشم‌ها و بی‌حرکتی و از بین رفتن هوشیاری باشد و همیشه با حرکات تشنجی شدید و خروج کف از دهان همراه نیست.

اقدامات صحیح در صورت تشنج کودک به دلیل تب:

در بیمارستان کودک را به پهلو بخوابانید و سریع به پرستار اطلاع دهید.